

اداره مرکزی :

آفروده ، استانبول جاده سنده آفروده
معارف امینکی پاشه کی دایره

استانبول بورسی :

استانبولده ، آفروده جاده سنده ۸۷ نومروده
دایره مخصوصه

حیات

هیاره دایره حیات ... دیار دایره حیات قاتلم ...

نسخه هربرده ۱۵ غروشد

سه لکی بوسته ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنئی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار)

ایوه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بورسی
مراجعت ایدیلیر .

یازی ایشلرنک مرجئی آفروده مرئوسدر .

صافی : ۶۸

آفروده ، ۱۵ مارت ، ۱۹۲۸

۳ می جلد

مصاحبه

شروع قازانچ

وحشیلرک حیات بیعضیلرینک طن ایندیکی کی
صاف و معصوم بر حیاتمیدر ، بزمکنه هرجهندن
مرجمیدر ؟ یوقسه دیکرلرینک طن ایندیکی کی
خسته لق ، اخلاقسزلق ، سفالت کی بوتون وحشیلرک
بر آرایه طویلانماسندن عبارتیدر ؟ بو مسئله یی حل
ایتمه دن ، هیچ اولازسه بر نقطه ده ، اونلرک بوتون
مدنی لمرک غبطه سنی جلب ایده جک حالده اولدقلرینی
محقق کوروپورم : بوتون وحشیلر (یاخود اجتماعیلرک
تعبیرله بوتون ابتدایلر) اوقدر بسیط اقتصادی
حیات سورمکده درلرکه اونلر ایچون هر قازانچک
شروع اولوب اولمادیقنی تعین اتمک غایت قولایدیر ،
داها دوغروسو اولرده بزم آکلادیغمز معناده
قازانچ همان همان موضوع بحث دکلدیر .

آوسترالیا یرلیسی عمویتله بالقدن ، کوکلردن
و میوه لردن ترکب ایدن بیه جکنی کندپسی تدارک
ایدیر ، طبیعتله اونلر آراسنده نه تجار ، نه زده ناعتکار ،
نه سرمایه دار ، نه ایشچی .. هیچ بر متوسط بوقدر .
کندی سعیندن مستقل اولارق ، باشقه سنک لندن
نادراً تدارک ایلدیکی شیلر ، مثلاً بر قاری ، یاخود
« بومهرانغ » دینلن سلاح ، یاخود مقدس بویا
اولارق قوللانیلان قیرمزی طوبراقده عمویتله عیناً
مبادله طریقله ایده اولونور . بوتونلرک مبادله سندن
مقصد برشی « قازانچ » دکل ، بلکه براحتیاجی تأمین
ایتمکدر . بو وحشیلرک معیشتنده « حیات ایدمه » دن
عبارت اولان غایه اوقدر یاقینده و دوغروندن دوغری به
انسانلرک مواجهه سنده درکه اوکا ایریشمک ایچون اک
بسیط چاره لری قوللانقله اکتفا ایدیلیر .

« مدنی » بر انسانلک حالت روحیه سنی کوز
اوکنه کتیررسه ک تماماً باشقه بر منظره قارشینده
بولونوبورز . مدنی انسانلک هر آن نظردقننده بولوندور .
دینی شی حیاتلک نهائی غایه لری دکل ، بلکه اوکا
ایریشمک ایچون قوللانیلا بیلرک واسطه لردر . احتمال
علم ، دین و سحر حد داننده بدایتده ، حیاتلک بر
آلندن عبارت ایکن مدنی انسان آرتق بونی اونوش
اونلری برر مطلق غایه عد ایتمک باشلامشدر .

اقتصادی سیمه ینه هرشیدن اول بسله تمک هدفه
یارامق اقتضا ایدرکن ، مدنی انسان بوهدفی برطرفه
براقش ، اونلک برینه هدفک تحققة یارایا بیلرک
واسطه لره کوزینی دیکمشدر : مدنی انسان اقتصادی
فعالیتی ، حیات ایدمه ایدمه جک واسطه لره ایده ایدله
سیله تمجید ایلمه یور ، بلکه بالذات بو واسطه لره
تدارکنی (یعنی صورت مطلقده قازانچی) بلاقید
و شرط هدف اولارق طانییور . فی الواقع حیاتلک
بقای ایچون لازم اولان غذا و دیگر لوازمک مقداری
محدوددر . حالبوکه بوگونکی مدنیت ایچنده بونی تأمین
ایدن بر قازانچله اکتفا ایدمه رک فضله سندن فراغت
ایده جک اولان قازانچی واردر ؟ بوضورتله اقتصادی
فعالیت بدایتده حیاتلک بر واسطه سی ایکن شیمدی
بالذات حیات اقتصادی فعالیت و موفقیتک ، نامحدود
قازانچک تأمین ایچون بر آلت شکلنی آلییور .

آلمانلرک مشهور تعبیرله بو Umwretung و
Umdrehung ، بو قیمتلر استحالته سی ، بو غایه
و واسطه بجایشی میدان کله بیلیمک ایچون بر شرط
واردر : انسانلر آیری آیری دکل ، بلکه برابرجه
یکدیگرینه یاردم ایدمه رک ، ایشلری آارلنده تقسیم
ایده رک چالیشمالی که فعالیت داها مشر ، قازانچ داها
جوق اولسون . بومساعی اشترای کی کوبلرده بر عائله
افرادینک هب برلکده چالیشمالی درجه سنی آشما دجه
ینه « قازانچ » و قازانچک مشروع مقداری مسئله سی
موضوع بحث اولاماز . چونکه محصوللری بیه نلر ،
ایچهنلر ، قوللانیلر اونلری میدان کتیرمک ایچون
چالیشمش اولانلردن باشقالری دکلدیر . فقط بسیط
بر چیفتجی عائله سنک مساعی اشترای کندن داها ایلری به
کیده رسه ک ، چالیشما اصوللری ایچهلشیدیکی ، علمک
صنایع ساحه سنده تطبیقاتی آرتدینی ، مشترک سیم
زمره لری (قاربقالر ، شرکتلر) کیت کیده داها
فضله انسانلری بر آرایه طویلادیقنی ، ایش بولومی
زیاده لشدیکی نسبتده شو مسئله یی انسانلر داها فضله
قورجالامغه مجبوریت حس ایدیورلر : مشروع قازانچ
نهدر ؟ سعیه نسبتله حکم نه اولایدیر ؟ چالیشان حق
صاحبی اولق جائزیدر ؟

اون دوغوزنجی عصرک تاریخنده صنایعک ،
صورت عمویمه ده مادی مدنیتک خارق العاده بارلاق
اولان تکاملی اوزرندده ، سانکه بو قورقونج و حل
ایدیلمه یی مسئله نک وجدانلرده اویاندیردینی کدر
بولوطلری دولاشیر . حلم و موانستک آرتدینی ، عرف
و آدابک ایچهلشیدیکی نسبتده قابو وحشیانه جنایتلر نه قدر
آزالییورسه حق تملکله قارشلی حرمتسزک ، راحتجه
وقولایمجه زنکین اولق ایچون حیل و دولاندیر بیلیمجه
مراجعت کی وقعه لر اوقدر جو غالمقده در . هر عملکنده
مدنیت اعتباریلر باشقه باشقه سویه لرده اولان منطقه لره
قارشیلق مقایسه سی ده بونی اثبات ایتمکده در . مثلاً
ایتالیانک جنوه یی احتوا ایدن Liguria ایالتی ایله
تماماً جنوبه دوشن Basilicate ایالتی آراسنده کی
فرقنر بو قیلدندر . معمور و متمدن بر ایالت اولان
لیکوریاده عرفان اولدجه ایلریده در ، عسکره چاغریلاندن
اوقومق بیلیمیلرک مقداری یوزده یکریمی قدردر
(جنوب ایالتنده یوزده ۵۵ در) ، انتشار ایدن غرنه
و مجموعه لر یوزبیک نفوسده ۱۲,۹ Basilicate ده
بونک ثانی بیلر دکلدیر) ؛ جنوه حوالینده کیلومتر
باشنه ۲۳۵ نفوس دوشدیکی حالده باسیلیقات ایالتنده
انجق ۴۸ کیشی اصابت ایدیر . جنوه حوالینده اهلانک
یوزده ۵۳ ی اونی بیکدن فضله نفوسی اولان شهرلرده
ساکن ایکن جنوب ایالتنده آنجق یوزده ۲۲ قدری
بو مقوله دندر . بوکا مقابل لیکوریاده قتل ، جرح
کی جبر و شدت ایقاعله وقوعه کتیریلن جنایتلری
آنجق « باسیلیقات » ده کتک نصی قدر بولدیغمز حالده
دولاندیر بیلیمق و دیگر حیللرک ایکی مثلی اولدیقنی
مشاهده ایدیورز .

ساده جه بر مثال اولارق ذکر ایلهدیکم شو
مقایسه سایه سنده قولایقله آکلشیلایقنی امید ایلهدیکم
بو معنوی بحرانک مملکت مزده ده سرایت ایندیکنی
کوروپورز . بزده ده دنیا آمریقاییلاشیر . بزده ده
ساده جه باره طویلایق موقیبتی بر حقه معادل عد
ایدیلیر ، هدفنه ایریشه نک مشروع حرکت ایندیکی
قبول اولونوبور . اسکیدن محدود ، معین فعالیت
و قازانچ امکاملری واردر . او صورتله که برحدی آشان

تفرقه نوری: ۲۴

اوقاف مدیری خفیفه کولومسه یرک ایضاحات
ویردی:

— أفندم استانبول مسئله سنده سزه مع الاشف
هیچ بر معاوندته بولونا مایاجمی سوبله مشدم. فکر معه
بوسزک لهکزه برشی دکدی. فقط مادام که اولان
اولشدر ... بونجه ییلق طوز اکک حتی وار ...
سزه اوقاف بر خدمته بولونمای وظیفه بیلیم ...
یارس آقشام بنده خانه به تشریف ایدیکزده شواشی
بیرتم اولارمی؟

اسکی وقارمی جوقدن قایب استدیکم ایچون
عبدالصمد بکه ذلیل بر شکله، عادتا آلی اتکنی
اوبرجه سنه، تشکر ایتدم.

«قول دارده قالمادجه حضرتیشمز» دیبه مشهور
آتالر سوزی واردر ... بو کیجه هفته لردن بری
ایلك دفعه راحت بر او بوقو اویاجم.

انشالله طالم آرتق دوشمدر. استانبوله ایشلم
آی کیدرسه عبدالصمد بکه اولان بورجمی اودره،
بو بویوک منت بوکندن فورتولورم.

دیاربکر ۱۳۰۰

دون آقشام عبدالصمد بکی زیارت ایتدم.
بکا ایجه پارا ویردی. بعض پراکنده بورحلم
ایچونده کفیل اولمای وعد ایتدی. سند یازمق
ایستدم:

— حاجت یوق، دیدی، نه وقت الکز
کیشله رسه کوندربرسکیز ... شاید الله کوستره سین
ایشلیکیز دها فنا کیدرسه او تقدیرده ذاتاً سزی
صیقیشدیرمام ...

عبدالصمد بکدن براهیتسز رجام دها واردی.
غایت قولایجه پاپایله جکی برشی! فقط بوقدر آیلکی
کافی کورمه مش کی برده بونی ایسته مک بکا فضله
یوزسزک اولاجق کی کلورودی. مع مافیله اولنک بر
سوزندن جسات آلهرق بونی ده سوبلدم.

عبدالصمد بک بیلیم نه وسیله ایله:

— انسان سوبندیرمک نه کوزل برشیدر،
دیشدی، بعضاً کوچوک براییک اولونجه به قدرخیر
ایله یاد ایدله کزه وسیله اولور.

— بک افندی حضرتلری! دیدم، سزک قدر
یوگسک روحلی انسان دونیاده نادر بولونور ...
بر پیچاره مک سزدن بویوک راستحامی وار ...
توسطی رجا ایتدی ... بورابه کله دن اول آلریمی اویدی ...

فضله اولهرق نیم ایچون بک قیمتی اولان برانسانک،
قائن والدیم جاریه کزکده رجاسی انضمام ایتدی.
آلی به زوال یوق ده کیلیی أفندم؟

محبوبانه آلریمی اوغوشدور یوردیم. عبدالصمد
بک «قائن والدیم» سوزینی ایشیدنجه قاشلرخی چاشمش،
سرت بر طور آلمشدی. دیک دیک یوزومه باقارق:
— بو بویوکز! دیدی.

— أفندم، بنده خانه ده فقیر برحافظ یاتوب قالفار ...
برده اختیار، علیل آنه سی وار ... کندی حالنده،
فقیر ایکی پیچاره ... بزه اوقدر آلبشدرله کند.
یلرخی عادتا عائله دن صایورلر ... آیریلما جقلمینه
بک اوزولوبورلر ... فضله اولهرق بز بورادن
کیتدکدن صوکر ابرسز، یورد سزده قالا جقلم ... قاین
والده مک عقلنه برشی کلدی ... «استانبوله اوقاف
ایشلرنده، جامع خدمه لکی فلان کی وظیفه لرده
بوقدر انسان قوللانیورلر ... عجباً بک افندی
استانبوله کی طاییدقلمدن برینه برقاچ سطرلق بر
تذکره لطف ایتمزلمی؟ پیچاره لرینه برده یاتوب
قالفارلر ... آرزوق اویاشلرینه ده فایدلری ولور ...»
دیدی. اولا راضی اولادم «پاپامام. آلمدن کلز.
بونجه لطفدن صوکر ابرده بونی ایسته مک فضله
صایغیسزلق اولور» دیدم اما جوق یالواردی ...
حافظ ایله اختیار آنه سی ده آیاقلمیه قاپانجه ...
پیچاره لرک حالکی کورسه دیدیکز، آجیردیکز بک افندی ...
سوزلرم عبدالصمد بکده اومدیمک بوس بونون
عکسی بر تأثیر یاییوردی. بن سوبله دکله اوکاه
حدتله نیورکی کورونیور، کاه استخفاف ایله دوداق
بوکویوردی. نهایت بکا آجیورکی نوحاف برنظرله
یوزومه باقعه باشلادی. سوزیمی بپتردیکم زمان بی
آلمدن طوتدی، یاننده کی صاندالیله اوطورندی:

— مرشد اوغولم، دیدی، بن کیمسه نک
ایشته قاریشمامای کندیته مسلک ایدیمش بر آدم.
بوکا رغماً سکا جوق اهیبتلی بعض شیلر سوبله به جکم ...
بی خیر خواه بر بابا تلقی ایت ... مع مافیله سؤقتسیر
ایدرسه ک اوده سک بیلله کلک شی ... بن کدیبه
دوشن انسانیت و طبعه سی یاپایمده ... دیار بکرده آرتق
جوجوقلرک بیلله بیلدیکی رحقیقت وار. بونی یا کز
سن بیلیمه یورسک، آکلما یورسک ... حالوکه حداً
کوزی آجیق، آکلایشلده بر آدمسک ... کوز

کندی کندی کورمه مدیکی کی آکلایشلان بک یاقیننده
اولان شیلری ده کورمه یور ... اوغولم، سن بو عائله نک
قیزیلله اوله نمکده جوق خطا ایتدک ... کندی آکلک
کندیکی آصش اوله ک نجه دها بی ایدردک ...
چونکه بر آن ایچنده قورتولوردک ...

آلنده طوتدینی آلمک شدنله تقلص ایتدیکی حس
ایدره ک دها قوتله صیقیدی:

— مرشد اوغولم، متین اول ... سوزیمی
صوکنه قدر دیکله ... بوکون دکله بیلله یارس بکا
حق ویره جکسک ... سکا بیلدیکی و دوشوندیکی
بونون آجیلنی و آجیقلمیه سوبله یورم ... دیشارلده
انسانلر دها قولای آکلایشیلر ... قیزینی آلدیفک
عائله جوق بر باد برعائله در ... آدینی عادتا صلواتله
آندیفک قاین آتاک برییلاندر ... زوالی قاین بابا کی
اونلر محو ایتدیلر. آدیمک نه قدر اضطراب چکدیکنی
بیلله مزسک. اولوم اونک ایچون عینی سعادت اولدی ...
بک جوق کیمسه لر بوکون آدیمکزی لغتله یاد ایدرلر ...
فقط بن ایشک ایچ یوزینی بیلیم. تأمین ایدرم که
اوندن دها ناموسلی، بی وچالیشقان بک آزما یور
واردی. نه یالان سوبلیم، پیچاره نک اولومه عادتا
منون اولدم ... بن اولومی ذلت و اضطراب ایچنده
یاشامغه ترجیح ایدن بر آدم ... اوت، او اولوب
قورتولدی. فقط آرادن برآی کیمه دن سن بو ظالمک
نجه سنه دوشدک ... بو ازدواجه هیچ طرفدار
اولادم. فقط بی تقدیر ایدرسک که بوبله بر مسئله ده
بکا سوز دوشمزدی ... حتی الله بیلیم، بو ساعته
قدر بونلری سوبله مکده عقلمه کلزدی. بالکز
صوک رجا بی جیلده دن جیقاردی. مرشد اولادم.
اوحافظ کیمدر، سنک اوکده نه یاپار، بیلیممیک؟
آلندن قرآن، آغزندن الله اسمی دوشمه بن قاین
آتاکک عاشقیدر. بونی هرکس بیلیم ... سنکده
آکلامغه ادراک و موقعک شبهه سز مساعددی.
فقط شووارکه سن بوقدر شناعتی عقلنه صیقیدر ایا جاق
قدر تمیز اخلاقیدک ... شیمدی بودقیقه ده سکوتله
دوشونمکه، وقعلمی برر برر خاطر لامغه موقوف
اوله ک درحال حکمی و بربردک. خائن قادی، سنی
بو قادی صاف و تمیز کورونجه حریفی اوه آلفه،
سکا بسله نمکه جسات ایتدی.

— دوام ایدیبور -